

Nem félkarú óriás már...

Ipar nélkül félkarú óriás a nemzet — mondotta Kosuth Lajos. S bár e szavak elhangzása óta egy évszázad telt el, a második világháború küszöbén Magyarország még mindig elmaradott agrár-ipari ország volt. 1938-ban a nemzeti jövedelemnek csak 46 százaléka származott az iparból, s a magyar ipar termelése csak körülbelül egynegyedével volt több, mint 1913-ban. S ami kevés volt, annak tekintélyes részét is tönkretette a háború. Amikor 1945 májusában a Magyar Kommunista Párt konferenciája kiadta az ország újjáépítésének jelszavát, az üzemek létszáma az előző évinek egyharmadát sem érte el, s az ipari termelés mennyisége az 1944-es szint egyötödé körül mozgott.

Ipari ország

A Szovjetunió sokoldalú segítségével, népünk áldozatos munkájával új élet fakadt a romokon. Az újjáépítés befejezése óta, 1949—64 között a szocialista iparosítás politikája eredményeként a magyar ipar több, mint négy és félszeresére növelte termelését, 1938-hoz képest pedig termelése csaknem a hatszorosára növekedett. Annyi ez, mintha az 1938-as ipar mellett még öt ugyanakkora ipar látna el, az azóta mindössze 10 százalékkal növekedett lakosságu országot.

Ipari országgá vált hazánk. Küzdelmes, nehéz évek munkájával jutottunk el ideig. A felszabadulás utáni első években iparunk fejlesztésében elért jelentős eredményeket az ötvenes évek első felében az egész gazdasági életre kiterjedő torzulás, majd a fejlődés megtorpanása követte.

Nem a szocialista iparosítás politikájában volt akkor sem a hiba. Országunk gyors ütemű iparosítása előrehaladásunk elengedhetetlen feltétele volt. A hiba a fejlesztés erőszakolt ütemében és belső arányaiban volt. E hibák azonban nem homályosíthatják el azt az óriási alkotó munkát, áldozatkészséget, amit ezekben az években is dolgozó népünk a szocialista ipar megteremtésében elvégzett és tanúsított.

Helyes gazdaságpolitika

Az ellenforradalom után az MSZMP, felszámolva a korábbi időszak hibáit, olyan gazdaságpolitikát dolgozott ki, s valósított meg, amely helyesen vette számba hazai adottságainkat és a nemzetközi munkamegosztás követelményeit. Iparunk fejlesztésében figyelembe vesszük, hogy a szocialista iparosítás parancsolóan megköveteli a nehézipar elsődleges fejlesztését, de a szocialista országok közösségének léte nem teszi szükségessé, hogy minden szocialista ország a nehézipar minden ágát megteremtse. Ugyanakkor valamennyi or-

szág feladata, hogy maximalsan törekedjék a hazai adottságok adta lehetőségek kihasználására, a gazdaságosság fokozására, a munka termelékenységének a lehető legnagyobb mérvű növelésére. Mindezt figyelembe véve célul tűztük iparunk belső szerkezetének további javítását. Elsősorban olyan iparágak fejlesztését szorgalmazzuk, amelyek a mi viszonyaink között a leg gazdaságosabbak, amelyek viszonylag kevés anyagot használnak fel, s ugyanakkor kvalifikált munkát igényelnek, termékeik korszerűek és keresettek.

Új iparágak

A szocialista iparosítás politikája eredményeként két évtized alatt jelentősen megváltozott országunk gazdasági térképe. Új ipari települések jöttek létre, új ipari üzemek születtek rajzolta fel az alkotómunka e térképre. A vidék iparosítása eredményeként új iparvidékek keletkeztek az ország különböző tájain. Hazánkban azelőtt nem ismert iparágakat hoztunk létre. Megszületett és nemzetközi tekintélyre tett szert a magyar autógyártás, a golyócsapágy-gyártás, kifejlődött a finommechanikai ipar, a szerszámgépgyártás, a régi hagyományokat tovább fejlesztve, erősödött a híradástechnikai ipar, a gyógyszeripar. Autóbuszaink, folyami tengerjáró hajóink, nagy pontosságú szerszámgépeink, az orvosi röntgenberendezések, különböző távközlési hálózatok, a világhírű magyar gyógyszer, a könnyűiparunk, élelmiszeriparunk sok országban keresett termékei.

Az ipar fejlődése eredményeként nemcsak a munkanélküliséget, s a vele járó létbizonytalanságot száműztük örökre az országunkból, de az ipari dolgozók számának növekedése alapvető forrása volt az életszínvonal javulásának. 1938 óta megkétszereződött az ipar-

ban foglalkoztatottak száma és ez a szám ma már másfél millió. Ugyanekkor az építőiparban százezerről mintegy háromszázezerre nőtt a foglalkoztatottak száma.

Ötszörösre növekszik

Nagy utat tett meg a magyar ipar az elmúlt két évtizedben és szélesek azok a távlatok, amelyek fejlődése előtt állnak. A már elért eredményekre, s a szocialista országokkal való növekvő együttműködésre alapozva, 20 év alatt (1960—80 között) a párt VIII. kongresszusán elfogadott irányelvek szerint mintegy ötszörösére növekszik majd iparunk termelése. Adottságainknak megfelelően az iparon belül a jövőben is elsősorban a kevésbé nyersanyag- és energiaigényes ágazatokat fejlesztjük. Különösen gyors fejlesztést irányunk elő a vegyiparban. A feldolgozó iparban elsősorban a korszerű technika alapuló ágazatoké lesz a vezető szerep. Így például a gépiparban, a híradástechnikai eszközök, műszerek, automatikák gyártása, a nagy pontosságú szerszámgépek előállítás, feldolgozó iparunk más ágai közül a hazai hagyományok, adottságok felhasználásával ugyancsak az átlagosnál gyorsabban fejlődik majd a gyógyszeripar, a konzervipar, s a ruházati ipar.

Biztos alap

Két évtized alatt évszázados elmaradottságot aligha lehetett behozni. A munka termelékenységében, gyártmányaink műszaki színvonalában, a gyártási technológiában sokat kell még tennünk, hogy minden tekintetben felzárkózzunk a nálunk ma még fejlettebb országokhoz. Amit megtettünk, amit elértünk, azonban nem kevés és biztos alapul szolgál a további előrehaladáshoz.

Földes István

Hét végi pihenés, üdülés a Tisza partján

— Szívesen üdülünk, pihenünk Szegeden. Jövőre is ide jövünk, hogy kététi szabadságidőnkét kellemesen töltsük el. — Több ilyen és hasonló bejegyzés van a szegedi idegenforgalmi hivatal vendégkönyvében. Viszont mi szegediek, ha üdülni, pihenni vágyunk, leginkább üdülőhelyekre kívánczunk. Egyre többen vannak, Szegeden is, akik igénylik a kedvezményes szakszervezeti üdültetést.

Tizenöt évvel ezelőtt, 1950-ben csak 85 ezer szakszervezeti tag üdülhetett. Az elmúlt évben már 212 ezer dolgozó és 41 ezer gyermek részesült szakszervezeti kedvezményes üdültetésben. Még az ilyen mérvű növekedés sem bizonyult elégségesnek. Az igények rohamosan nőnek, és az emberek követelik, teremtsünk több pihenő, üdülő lehetőséget.

Nincs elég hely

A szakszervezetek ma is jelentős összeget fordítanak üdültetésre. 15 évvel ezelőtt évente 19 millió forint volt ez a költség, tavaly már meghaladta a 176 millió forintot. Ilyen anyagi áldozatok ellenére sem tudjuk kielégíteni országosan és helyileg sem az igényeket. Évekkel ezelőtt agítani kellett embereket, hogy fogadják el a szakszervezeti beutalókat, ma nincs elég hely. Emelkedett a szervezett dolgozók létszáma, és nőttek az igények.

A Szakszervezetek Megyei Tanácsa felfigyelt a jelenlegi helyzetet, és szorgalmazza a helyi és vállalati üdültetés fejlesztését mint a kedvezményes üdültetés egyik formáját. Az ilyen üdültetés támogatása igen fontos szakszervezeti feladat. A SZOT elnöksége tavaly december 19-i ülésén hozott határozata kimondja: kedvezményesnek kell tekinteni minden olyan hivatali és vállalati üdültetést is, ahol az üdülésben részt vevő dolgozó csak hozzájárul a ténylegesen felmerülő költségekhez.

E határozat rögzíti azt is, hogy mind a szakszervezeti, mind a vállalati üdülőkhöz való beutalás a szakszervezeti bizottság joga.

Csereüdültetés testvérvállalatokkal

Csongrád megyében többnyire hét végi jellegű üdültetés, illetve pihenés van a Tisza partján Szegeden, Mártélyon, Szentesen és Csongrádon, a Maros partján pedig Makón. A Tisza-parti úgynevezett Sárgán sok üdülőház épült az elmúlt években. Bár ezek többnyire ideiglenes jellegű épületek, és csak a hét végi vagy esetenkénti pihenést szolgálják. A kabinokban, vikendházakban levő felszerelés általában megfelelő. Eredményesen fejlődött az üdülőtelepek közművesítése is. A telep fejlesztésében nagy szerepe volt a Tömörkény István üdülőtársaságnak, amely társadalmi összefogással oldja meg feladatát. Munkáját segítik a szegedi üzemek, vállalatok és intézmények is.

Több szegedi vállalat, intézmény hajlandó a Sárgán levő üdülőjét bővíteni, s úgy berendezni, hogy ott alvásra is legyen lehetőség. Ilyen gondolat született már a közalkalmazottak, a textíles, az orvos-egészségügyi szakszervezethez tartozó intézményekben, s vállalatoknál. Sőt, olyan törekvés is tapasztalható, hogy csereüdültetést bonyolítsanak le az ország más vidékén levő testvérvállalatokkal.

A szegedi partfürdő is szépen fejlődött az utóbbi esztendőben. A városi tanács, illetve a Szegedi Fürdők és Hőforrás Vállalat jelentős összeget ruházott be. Több szegedi üzem is létesített vagy bérelt öltözőt, kabin, sőt a vállalatok egy része állandó jellegű hét végi pihenésre is alkalmas üdülőházaikat igyekszik építeni. A partfürdők sokkal alkalmasabb a tömegsportolásra, mint a Tisza szegedi szakaszán bármilyen üdülőtelep. A Szakszervezetek Megyei Tanácsa, a szakmák megyei bizottságai és a sportbizottságok ezért az ediginél jobban segítik majd a sportolási lehetőségek kialakítását a partfürdőn.

A mártélyi üdülők

A Tisza menti üdülőtelepek közül igen jelentős és figyelemre méltó a mártélyi

telep. Ez igen alkalmas hét végi és helyi jellegű üdültetésre. Az utóbbi időben néhány hódmezővásárhelyi vállalat több turnusban üdülteti itt dolgozóit. Szegedi vállalatnak is van már üdülője, többek között az erdőgazdaságnak és a Csongrád megyei tanácsnak is.

A Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsának Elnöksége a közelmúltban foglalkozott a Tisza menti üdülőtelepek helyzetével, problémáival. Helyesnek tartja, hogy tovább fejlesszék például a mártélyi telepet, hogy a nyári időnyben általában 160—180 ember üdülhessen Mártélyon, hét végén pedig több százan vehessék igénybe a fürdési lehetőséget. Mártélyon is tovább lehet fejleszteni a sportolási és szórakozási lehetőséget is.

A Tisza partján még Szentesen és Csongrádon van hét végi pihenésre lehetőség. Az itteni adottságokat még korántsem merítették ki. Makón a Maros partján is csak kezdeti lépéseket tettek a lehetőségek kiaknázására.

Szobákat bérelnék

A szegedi vállalatok, intézmények az ország különböző területein is szerveznek üdültetést. A József Attila Tudományegyetem a Szabad-sághelyen 132 felnőttét és 54 gyermeket üdültetett, Siófokon 52 felnőttét és 18 gyermeket, Balatonalmádin 25 felnőttét, 10 gyermeket üdültetett. A társgermekkel lebonyolított csereüdültetésben 56 család pihenhetett az ország különböző vidékein. Az ilyen üdültetés is jelentős anyagi terhet jelent a vállalatoknak, intézményeknek. A Szegedi Ruhagyár például 1964-ben 240 felnőttét, 40 gyermeket részesített vállalati üdültetésben, s erre közel 50 ezer forintot költött.

Még nincs teljes áttekintési lehetőség arról, hogy vállalatunk az idén miként bővíti a helyi, illetve saját üdültetési lehetőségeit, hol bérelnék szobát, villát saját üdültetés céljaira. De az már biztos, hogy általában több szobát bérelnék a Balaton partján, vagy a hegyes vidékeken. Sőt olyan vállalat is van, mint a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat, amely üdülőt is vásárol a Balaton mellett. Ezzel is elősegítik a meg-növekedett igények jobb kielégítését.

Költöztetik a halakat a tógazdaságban

Mesterségesen keltetik az ivadékokat

A Szegedi Tógazdaság üzemegységeiben megkezdődött a nagy tavaszi munka: lehalásszák a telettő medencéket és a nagy tavakba telepítik át az állományt. Mintegy harmincöt-negyven vagon hal hagyja most el téli szállását. A pontyokat egyenként válogatják át, hogy csak egészséges példányok kerüljenek továbbtenyésztésre. Megelőző védőoltásként klorocid injekciót kapnak a halak és a nagyobb ivadékok, fél, illetve egy köbcentis adagot. A mostani enyhe tél nem okozott veszteséget a gazdaságnak, a tavakat csak rövid ideig borította vastag jégpáncél. A kitavaszkodás sem késett és már a takarmányozást is megkezdhetik.

A tavaly létrehozott korszerű ikrakeltető ház is be-népesült, a legnagyobb, a legfejlettebb anyapontyokat vitték ide. Egy ötkilós példánytól félmillió ikrát tudnak lefejni egyszerre. A keltető ládáiban körülmények, fűtőágakon telepednek meg az ikrák és erősödni aznapig hagyják, amíg el nem ivadékosodtak. A mesterséges keltetésre azért van szükség, mert a tavakban — a víz hőmérsékletének állandó ingadozása miatt — rendkívül alacsony a megmaradási

arány. Rövidesen hozzáfognak előnevelő tavak készítéséhez, mert — amint megfigyelték — a nagy vizekben a hullámverések miatt a gyenge ivadékok közül nagyon sok elpusztul. A kisebb, védett helyeken addig tartják őket, amíg körülbelül egy dekáskora fejlődnek, s csak utána helyezik át a nagy tavakba. Az első idény mesterséges ivadékelőltatási tapasztalatai szerint a „műpontyok” a várakozásnak megfelelően szépen fejlődtek.

Asztalosipari kéziszerszámokat

vásárol az iparitanuló-intézet. Ajánlatokat Tolbuhin sgt. 84. sz. alá kérjük.

4891

Száraz fa-fűrészpör

bármely mennyiségben kapható, Újszegedi Ládagyárban.

x. K. 61.

Egy magabiztos osztály

Pályaválasztás a Dózsa György iskolában

Csak helyzeténél, fekvésénél fogva külső városrészi a Dózsa György Általános Iskola, melynek hatósugara kiterjed Tarjántelepre, Csillag térre, Felsővárosnak a Tisza-part felé eső területére. Az eredmények azt bizonyítják — ha csak a fél-évi 3,4-es tanulmányi átlagot vesszük alapul —, hogy a jó hírű oktatási intézmények közé küzdötte fel magát az iskola. Egyetlen osztály, a most végző VIII/A keresztmetszete is ezt tükrözi. A gyerekekkel külön is érdemes megismerkedni, akik túl vannak már a pályaválasztási izgalmon. Most minden erőt a második félévre fordítanak, hogy ki-ki az életben, a további tanulásban is jól vegye a startot.

Sok szakmában...

Árendás Józsa az apja szakmája, a kőművesség mellett döntött. A motorszerelő szakmát választotta Török Karesi, Dékány Lajos és Fábán Sanyi. Dékány Lajos meg is indokolja, hogy a mesterség, a szaktudás mennyire fontos az ő számára. Édesapja annak idején nem tanult meg mesterséget, s ezt megérezte később a család is.

— Lesz viszont apámnak is szakmája hamarosan — mondja Lajos büszkén, s csak úgy csillog a szeme. — Több éve asztalos segédmunkás és kitanulta a szakmát. Pár hónap múlva leteszi a szakmunkásvizsgát, s akkor az egész családnak jobb lesz, mert többet keres.

Dudás Csabáéknál tizen vannak testvérek. Kell a családnak az ő segítsége is, ezért nem tanul tovább, illetve szobafestő és mázoló tanulókat szerződik. Szor-

galmával, tehetségével hamarosan a család erőssége lesz.

Az osztályban két leendő szakácstanuló is van: Szőlősi Sanyi és Szabó Béla.

— Ezt szeretjük, ezt választjuk — mondják szinte egyszerre, de Sanyi pironkodva hozzátesszi:

— No nem azért, mintha túlságosan szeretnénk a húsunkat és torkosak lennénk... Lesznek Feri műszerész-tanulókat szerződik egy jó kezű, jó hírű kisiparoshoz a Petőfi Sándor sugárútra. Tanulhatna tovább is, otthon bírnák anyagiakkal, hiszen az édesapja segédművezető. De Feri szakmát választott.

Akik tovább tanulnak

Az osztályból a középis-kolákban továbbtanulni szándékozók is közel lesznek az iparhoz. Kilencen a Tisza-parti új gimnáziumban akarnak tanulni az 5+1-es tv-szerelő tagozaton. Köztük a 4,6-es tanulmányi átlagú Monostori Anti is.

A gépipari technikumba három pályázni az erősebb eredményűek közül: a kitűnő rendű, csupa szemfüles, az osztály legkisebbje is, Kunfalvi Zolt. Azután Tóth Sanyi, Kása Feri 4,8, illetve 4,6-es tanulmányi átlaggal. A többiek más szak-középiskolákba pályáznak.

Tudásszomj

Jókedélyű és magabiztos ez az osztály. Osztályfőnökük, Szőlősi Imréné csak a beszélgetés végén mondja, mennyire büszke fiaira. Kecskes Antal igazgató is tanít az osztályban, s így vélekedik a VIII/A-ról:

— Olyan nincs, hogy valamiben is megnyugodnának,

amit nem teljesen értenek. Sokszor kértek tőlem külön konzultációs órákat olyan fizikai, matematikai kérdéseikkel kapcsolatban, amelyek a tananyagban nem szerepelnek. A legjobbak kíváncsiságai természetesen magával ragadták a kevésbé szorgalmasokat is. Most már érthető, miért nagy szegény ebben az osztályban, ha valaki elégtelen osztályzatot szedett be egy-egy „rossz” napon. T. Sanyi és K. Tamás ilyenkor az egereket is megitatja az osztály szemeláttára. A következő órán viszont dacosan javítani akarnak. Kassai Józsa is izgett-mozgott a padban, hogy miképpen számol el otthon egy frissen beszedett elégtelen-matematikából.

Az iskola és a szülők kapcsolata

Az igazgatótól tudom, hogy az osztályfőnöknek szinte bárányja volt mindegyik tanítványa anyjának. Ez a közelség pedagógus és szülő között elejét vette minden olyan problémának, amely a gyereket visszavetethette volna tanulmányi fejlődésében. A közösségi érzés ezért is fejlődhetett ki olyan mértékben az osztályban, hogy amikor országjáró kirándulásra mentek, a fiúk azokért a társaikért is befizették az útiköltséget, akik anyagi körülményeik miatt estek volna a kirándulás örömeitől.

S még mielőtt szétrebbenne az osztály a tanulmányi év végén, ismét kirándulnak közösen, ezúttal Börzönybe. Aztán ki-ki új útra kel majd őszel.

L. F.